

Carpe diem undir Tangafirði

Tórbjørn Jacobsen

Tangafjarðartunnilin hevur verið á breddanum í samfelagskjakinum og á politiska pallinum í áravís, hann hevur flotíð í politiska sævarmálanum alt eftir sum sjóvarfallið hevur verið, og ongantið hevur lótan verið lagaligari enn nú, ella rættari momentum er nú, skal undirsjóvarsmogan gerast veruleiki. Borgarin og serfrøðin og diverse tvørpolitiskar fraktiónir eru samdum, at hetta er einasta infrastruktuelle cash-kúgvín sum finst í landinum og fyrimunirnir eru eyðsýndir, 2/3 av íbúgvum landsins búleikast báðu megin við munnarnar, og tað krevst ongin vísind fyri at framrokna samfelagsvinningin, nógmikið er at skoða menningina í Føroyum síðani Mikkjal Helmsdal og hansara valalið fór undir at framtíðartryggja vælferðarsamfelagið umvegis undirstøðukervið. Hvussu mangar milliardir krónur ið eru brúktar í dagsvirði til berg-hol, vegir og havnarløg, hesi

árin síðan stríðsárin seinru, er ilt at meta um, men 100 milliardir forsláa ikki, og hví skuldi einasta inntøkukúgvín í undirstøðu, á eina góða milliard í íløgukostnaði, tá verið ein trupulleiki hjá teimum almennu Føroyum?

Landsstýrismaðurin í innlendismálum tók á hesum sinni málið uppaftur, og tað var sum at festa eld í gamalt hoyggj, kropp av kroppi ganga nú øll fram á rað við sínum hugskotum um hvussu hetta átrokandi mál skal fremjast, ongin ivast yvirhøvur í um málið skal loysast, og úrslitið er, at fleiri uppskot nú liggja í rættarnevnd løgtingsins, og hartil er okkurt ávegis.

Realpolitiski trupulleikin í verandi stund er bara, at onki av uppskotunum tykist eiga ein meiriluta á tingi. Klossuta handteringin hjá landsstýrismanninum av málinum hevur forkomið privatu CIP-verkætlanini, ætlar ein politikari at fremja eitt mál, skal hann krúpa burtur frá hesum sjálvur, og lata málið, og ikki seg sjálván, vera fokuspunktið, og totalt misskilta valdsarrogansan og embætishoveranin, ið nú rýkur frá departementstjóranum í Innlendismálaráðnum, sum í samrøðu rør framundir, at politiska skipanin í landinum er ein forðing fyri hansara stóru ætlanum, punkteraði ætlanina

endaliga. Tragikomiska og pútudevilska ætlanin hjá lögmanni, at tøma nationalbankan niður í tvær undirsjóvarsmogur, fyri at flyta marginalarnar yvir á sína hálvu, munaði munandi tann skeiva vegin. Her vendist ikki aftur. Tá ið ætlaði undirritingarfundurin í Løkshøll hin 27. juni, vælsmurdur av Kristinu Bærendsen og Beini Troest, gjørdist partapolitiska momentum' ið, drívmegin, heldur enn Tangafjarðartunnilin, tá brast í grundini longu alt málið í ministeriella fœvningi landsstýrismansins. Í eini metamorfosu var cash-

kúgvín nú vorðin ein ætlað atkvøðukúgv.

Hvat ið politiska skipanin heldur til í lótni er ilt at vita, niðurbræðingin í samgonguni er eyðsýnd, tað bløðir úr skeinunum, men hyggja vit isolerað at Tangafjarðartunlinum, sum tey flestu halda er ein skilagóð íløg, leik og lærd, so eru nú áneyðir á einum PlanB í mun til verandi og komandi uppskot, sum ikki eiga nóg dygga undirtøku í politisku skipanini.

Frábyrgja vit Tangafjarðartunnilin frá øðrum undirstøðuverkætlanum, so er ongin ivingur um, at upp-

skotið hjá Poul Michelsen er tað frægasta ímillum teirra, sum rættarnevndin nú er í holt við at viðgera. Tað er mest kleana uppskotið, tí har hongur ongin politiskur tíansheldur partapolitiskur taraskógur og fløkist um beinini á málinum. Politisk fáfongd forðar kortini helst fyri, at tað kann samtykkjast, men alternativíð er, at tingmenn úr øllum flokkum gera eitt uppskot sum líkist hesum, og at teir allir eru uppskotsstillarar fyri at tryggja stabilitetin frá framløgu til lok málsins við triðju viðgerð. Í hesum málinum eru flokkarnir

frammanundan destabiliserad, menn ganga út í ljósan dag úr ymsum smogum, tí eiga eysturoyartingmenninir, í minsta lagi, at fara eftir hesi loysnini, nú bara ein PlanB kann bjarga hesum málinum. Momentum er nú – carpe tí diem undir Tangafirði áðrenn ov seint er.

Verður málið ikki loyst nú, kunnu vit bara staðfesta, at politiska skipanin ikki er nóg búgvín til at fremja skilagóðar loysnir soleiðis, sum fólkið ætlaði tað í føroyska fólkaræðinum.

Fyrilestrar um víkingar og verðurlag

Rolf Guttesen

Vegna Gaia: , Søgu- og Samfelagsdeildin

Tveir almennir fyrilestrar verða nú leygardagin 31.8. klokkan 12.30. Tað er geograf-felagsskapurin GAIA, sum skipar fyri. Tveir granskarar frá University of Aberdeen, fara at leggja nýggjastu granskingerúrslitini fram.

Dr. Kevin Edwards: Víkingarnir vóru ikki teir fyrstu at búseta seg í Føroyum.

Kanningar av landslagi, søguligum keldum og blómst-urpollen hava givið sterkar ábendingar um, at fólk hava búð í Føroyum væl áðrenn tað skandinaviska landnámið, sum vanliga verður sett til umleið ár 800. Nýfunnið tilfar á Sandi tíðarfestir landnámið hjá teim fyrstu niðursetufólkunum heilt aftur til 4. til 6. øld. Man hevur í vindbornum sandi funnið torvøsku við leivdum av kolaðum byggkorni. Kolevni-14 kanningar av korninum avdúka tvey búsetingarskeið millum 4. og 8. øld, sum eru eldri enn víkingalandnámið.

Hesi úrslit gera tað neyðugt at endurskoða fatanina av landnáminum í Føroyum og Norðuratlantiska økinum sum heild.

Dr. Brice Rea: Veðurlagið í Føroyum í Seinistíðini, kannað við paleoglaciologiskum og paleoøkologiskum proxy-data Fyrilesturin snýr seg um tíðarskeiðið í Føroyum í endanum av seinastu ístíð. Kanningarhættir úr bæði paleo-økologi og paleo-glaciologi verða brúktir. Projektið umfatar kortlegging og kanning av ístíðarmorenunum við tí endamáli at fastleggja raðfylg-una og geometriina í teimum virknu ís-massunum. Har-

aftrat kemur innsamling av organiskum tilfari, sum kann lýsa viðurskifti í tátíðar umhvørvi. Hesar tilgongdir kunna geva upplýsingar um tað sein-glaciala veðurlagið og geva ábendingar um, hvar vindskipanin, ið kallast “Polar Frontal Jet Stream” hevur ligið í hesum týðandi tíðarskeiði, tá veðurlagið var í stórari umbroyting.

Gaia-seminarið verður leygardagin 31. august 2013 kl 12.30 (OBS tíðin er broytt) á Søgu- og Samfelagsdeildini, Jónas Broncksgøta 25 í Havn.

Undirsjóvar-tunnilin

Jens Pauli í Dali

335 Leynar

Um løgtingsfólk samtykkja ætlaðu privatu tunnilsloysnina, missir (letur frá sær) tað almenna týðandi rættindi part av sínum fíggjarliga sjálvræði.

Eisini missir (letur frá sær) landið stóran part av ræðistættindum til, hvussu

vít í framtíðini (næstu 30-50 árin ella longri) skulu nýttímansgera stóran part av okkara samferðslukervi (infrakervið).

Kom at hugsa um fittu søguna um »konuna, ið átti hønuna, ið hevði vorpið eitt gullegg«. Hon tók ta avgerð at drepa hønuna, so hon fekk øll gulleggi beinanvegin.

Landsins oddvitar ætla í staðin at senda hønuna livandi til Danmarkar við Atlantsflog.